

Krynicki Jan (1797-1838)

Jan Krynicki urodził się w miasteczku Zwinigródek w gubernii kijowskiej. Początkowo nauki odbierał w domu rodzinnym, następnie w gimnazjum księży bazylianów w Humaniu. W 1819 roku wstąpił na Uniwersytet Wileński i studiował na Wydziale Fizyczno-Matematycznym. Stopień kandydata filozofii Krynicki uzyskał w 1821 roku. Jako zdolny i pilny student zwrócił na siebie uwagę znanego profesora wszechnicy wileńskiej Ludwika Henryka Bojanusa, który właśnie skierował zainteresowania Krynickiego ku naukom przyrodniczym. Decyzją Rządu Uniwersytetu od 1821 roku Jan Krynicki był pomocnikiem magistra filozofii Józefa Jundziła, z którym tegoż roku odbył podróż naukową po zachodniej części Litwy w celu badania flory i fauny od Wilna do Bałtyku. Po powrocie powierzono mu na uczelni czasowo wykład nauki gospodarstwa wiejskiego. Od 1820 roku Jan Krynicki należał do Zgromadzenia Filaretów (Grono Zielone). Aresztowany w związku z procesem filaretów był więziony w klasztorze franciszkanów. Dwukrotnie był przesłuchiwany przez Komisję Śledczą: 17-29.XI.1823 r. oraz 24.I-5.II.1824 r. Więzienie opuścił 19

kwietnia tegoż roku za poręczeniem typografa uniwersytetu Józefa Zawadzkiego. Zgodnie z wyrokiem zatwierdzonym przez Aleksandra I Krynicki został skazany na wyjazd do oddalonych od Polski gubernii z zaleceniem, iż może wyklądać po rosyjsku historię naturalną oraz być wykorzystany do prac w ogrodzie botanicznym i „przy zakładach podobnego rodzaju”.

Nowe obowiązki miały mu – jak i innym skazanym filomatom i filaretom zlecić minister oświecenia publicznego. Do Petersburga Krynicki dotarł razem z innymi skazanymi w pierwszej połowie listopada 1824 roku. W grudniu skierowano go razem z profesorem prawa i historykiem Ignacym Daniłowiczem, także usuniętym z wileńskiej wszechnicy na Uniwersytet w Charkowie, gdzie Krynicki miał wyklądać mineralogię. Przebywając w Charkowie korespondował z zesłanymi w głąb Rosji filomatami, a od J. Czecota, za pośrednictwem Pietraszkiewiczza otrzymał „skrzyneczkę kamieni” – minerałów z okolic Ufy. W 1826 roku Jan Krynicki zostaje adiunktem charkowskiej uczelni, w 1829 – profesorem nadzwyczajnym, zaś w 1835 mianowano go profesorem

zwyczajnym oraz zastępcą profesora zoologii (1834 r.).

Za odtworzenie i wzbogacenie muzeów mineralogicznego i zoologicznego na Uniwersytecie Charkowskim Krynicki otrzymał nagrodę od rządu rosyjskiego. Naukowiec położył szczególne zasługi w sprawie badania fauny południowej Rosji. Jan Krynicki był autorem licznych rozpraw (jego dorobek naukowy obejmuje 30 tytułów), które zyskały mu uznanie w Rosji i za granicą. Krynicki należał do licznych towarzystw naukowych, utrzymywał kontakty z wieloma wybitnymi uczonymi.

W 1835 roku w czasie podróży naukowej na Kaukaz, Mordza Czarne i Kaspijskie przeziębził się, wywiązała się choroba, która – na skutek licznych powikłań przyczyniła się do jego przedwczesnej śmierci 12.IX.1838 roku w Georgiewsku.

Wybitny naukowiec został pochowany w Charkowie.

Opracował **Wasilij Wasiliew**

Składają nam życzenia

WSZYSTKIEGO NAJLEPSZEGO w Nowym 2005 Roku

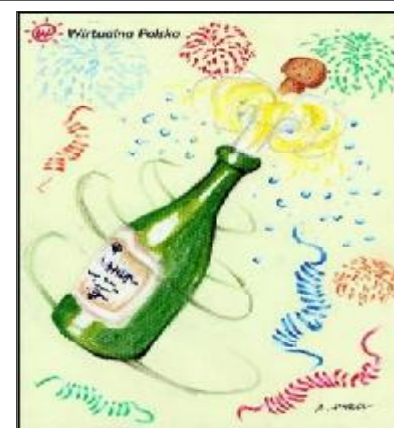
Zyczy Andrzej Szkoda C.S.St.S, N.C.

Dyr. Radia Internetowego Polonii Swiata www.varsoviana.net

Redaktor - kustosz O.S.St www.swstanislaw.com

Sekretarz Kanclerza Europy

03-996 Warszawa P.O. box. 5

Spokojnych oraz pogodnych
Świąt
Bożego Narodzenia,
pomyślności
w nadchodzącym 2005 roku
życzy
redakcja
serwisu

POLSKA- POLACY

Szanowni Państwo!!
Przesyłam Państwu a za Waszym
pośrednictwem wszystkim
czytelnikom najlepsze życzenia
święteczne i noworoczne. Pozwalam
sobie dołączyć także życzenia
skierowane do Gdańszczan
rozsianych po całym świecie od
Prezydenta Gdańska i
Przewodniczącego Rady Miasta.
Andrzej Trojanowski
Doradca Prezydenta Gdańska